

Na temelju odredbi članaka 100. i 101. Zakona o investicijskim fondovima („Narodne novine, broj 150 /05, dalje: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donijela je na sjednici održanoj dana 30. srpnja 2009.

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O DOZVOLJENIM ULAGANJIMA I OGRANIČENJIMA ULAGANJA OTVORENIH INVESTICIJSKIH FONDOVA S JAVNOM PONUDOM

Članak 1.

U Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom („Narodne novine“ br. 128/07, 32/08, 79/08, 112/08 i 5/09) iza članka 2. dodaju se novi članci koji glase:

„Članak 2a.

Ovim Pravilnikom pojašnjavaju se sljedeći pojmovi:

1. prenosivi vrijednosni papiri,
2. instrumenti tržišta novca,
3. financijske izvedenice kao likvidna financijska imovina,
4. prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca s ugrađenim izvedenicama,
5. tehnike i instrumenti za efikasno upravljanje portfeljem fonda,
6. fondovi koji repliciraju indeks.

Prenosivi vrijednosni papiri

Članak 2b.

- (1) Prenosivi vrijednosni papiri kao financijski instrumenti su oni koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:
1. potencijalni gubitak koji fond može pretrpjeti u odnosu na držanje tih instrumenata je ograničen na iznos koji je za njih plaćen;
 2. njihova likvidnost ne smanjuje sposobnost fonda da udovolji zahtjevima iz članka 87. Zakona;
 3. pouzdano vrednovanje za njih je moguće kako slijedi:
 - za vrijednosne papire kojima se trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavka 1. točke 1. i 2. Zakona, primjenom točnih, pouzdanih i redovitih cijena koje su tržišne cijene ili cijene koje su dostupne putem sustava vrednovanja neovisnog od izdavatelja,
 - za neuvrštene vrijednosne papire iz članka 100. stavka 1. točke 7. Zakona, provođenje vrednovanja na periodičnoj osnovi, primjenom informacija od strane izdavatelja vrijednosnog papira ili od mjerodavnog investicijskog istraživanja;
 4. za njih su dostupne prikladne informacije kako slijedi:

- za vrijednosne papire kojima se trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavka 1. točke 1. i 2. Zakona, u obliku redovitih, točnih i cjelovitih informacija za tržište vrijednosnog papira, ili tamo gdje je to relevantno, za portfelj vrijednosnog papira,
 - za neuvrštene vrijednosne papire iz članka 100. stavka 1. točke 7. Zakona, u obliku redovnih i točnih informacija o vrijednosnom papiru, ili tamo gdje je to relevantno, o portfelju vrijednosnog papira;
5. prenosivi su;
 6. njihova kupnja je u skladu s investicijskim ciljevima ili s investicijskom politikom fonda,
 7. njihovi rizici prikladno su obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima fonda.

Za potrebe točaka 2. i 5. ovog stavka, osim u slučaju postojanja fondu dostupne informacije koja vodi drugačijem zaključku, za vrijednosne papire kojima se trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavka 1. točke 1. Zakona, smatrat će se da ne dovode u pitanje sposobnost fonda da bude u skladu sa člankom 87. Zakona kao niti obilježje prenosivosti vrijednosnih papira.

(2) Značenje prenosivih vrijednosnih papira uključuje i sljedeće:

1. dionice zatvorenih investicijskih fondova koje ispunjavaju sljedeće kriterije:
 - ispunjavaju kriterije iz stavka 1. ovog članka,
 - na njih se primjenjuju mehanizmi korporativnog upravljanja koji se primjenjuju na društva,
 - kada imovinom u ime zatvorenog investicijskog fonda upravlja drugi subjekt, onda taj subjekt mora biti obuhvaćen nacionalnim zakonodavstvom s ciljem zaštite ulagatelja;
2. financijski instrumenti koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:
 - ispunjavanju kriterije iz stavka 1. ovog članka,
 - baziraju se ili su povezani s djelovanjem druge imovine koja može biti različita od imovine iz članka 100. stavak 1. točka 1. do 6. Zakona.

(3) Ako financijski instrument iz točke 2. stavka 2. ovog članka sadrži ugrađenu izvedenicu na način koji se navodi u članku 2i. ovog Pravilnika, na tu izvedenicu primjenjivat će se uvjet iz članka 31. i 101. stavka 1. točke 13. Zakona.

Instrumenti tržišta novca

Članak 2c.

(1) Instrumenti tržišta novca su :

1. financijski instrumenti kojima se trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavak 1. točka 1. Zakona,
2. financijski instrumenti kojima se ne trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavak 1. točka 6. Zakona.

(2) Instrumenti tržišta novca kojima se trguje na tržištu novca su oni financijski instrumenti koji ispunjavanju jedan od sljedećih kriterija:

1. imaju dospijeće od 397 dana ili manje;
2. imaju preostalo dospijeće od 397 dana ili manje;
3. podložni su redovitoj korekciji prinosa u skladu s uvjetima na tržištu novca, a najmanje svakih 397 dana;
4. njihov profil rizičnosti (uključujući kreditni i kamatni rizik) odgovara rizicima financijskih instrumenata koji imaju dospijeće kako je navedeno u točkama 1. ili 2. ovog stavka, ili su predmet korekcije prinosa kako je navedeno u točki 3. ovog stavka.

Članak 2d.

- (1) Instrumenti tržišta novca su likvidni u smislu likvidnih financijskih instrumenata koji se mogu prodati uz ograničeni trošak u kratkom vremenu, uzimajući u obzir obvezu fonda za otkup udjela na zahtjev bilo kojeg imatelja udjela.
- (2) Instrumenti tržišta novca čija se vrijednost može precizno utvrditi u bilo kojem trenutku su oni instrumenti za koje su dostupni precizni i pouzdani sustavi vrednovanja koji ispunjavaju sljedeće kriterije:
 1. omogućavaju da se izračuna vrijednost neto imovine fonda koja je u skladu s vrijednošću po kojoj bi instrument koji se drži u portfelju mogao biti predmet transakcije po tržišnim uvjetima sklopljene između upućenih dragovoljnih strana,
 2. zasnivaju se na tržišnim podacima ili na modelima vrednovanja, uključujući metode koje se temelje na amortizaciji troškova.
- (3) Kriteriji iz stavaka 1. i 2. ovog članka smatraju se ispunjenima ako je riječ o instrumentima tržišta novca kojima se trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavak 1. točka 1. Zakona, osim ako postoji informacija dostupna fondu koja vodi drugačijem zaključku.

Članak 2e.

- (1) Instrumenti tržišta novca kojima se ne trguje na uređenom tržištu iz članka 100. stavka 1. točke 6. Zakona su financijski instrumenti koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:
 1. ispunjavaju jedan od kriterija navedenih u članku 2c. ovog Pravilnika i sve kriterije navedene u članku 2d. stavku 1. i 2. ovog Pravilnika;
 2. za njih je dostupna odgovarajuća informacija, uključujući informaciju o procjeni kreditnog rizika koji proizlazi iz ulaganja u takav instrument, uzimajući u obzir stavke 2, 3. i 4. ovog članka;
 3. oni su slobodno prenosivi.
- (2) Za instrumente tržišta novca iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje b. i d., ili za instrumente izdane od lokalne ili regionalne samouprave države članice ili javne međunarodno organizacije za koje ne jamči država članica, ili izdane od federalne jedinice u slučaju federalne države koja je država članica, odgovarajuća informacija iz točke 2. stavka 1. ovog članka mora sadržavati:
 1. informacije o izdanju ili programu izdavanja, te o pravnoj i financijskoj situaciji izdavatelja prije izdavanja instrumenta tržišta novca;
 2. ažuriranje informacija iz točke 1. ovog stavka na redovnoj osnovi i onda kada se dogodi značajan događaj;
 3. informacije iz točke 1. ovog stavka potvrđene od kvalificirane treće strane, neovisno i bez utjecaja izdavatelja;
 4. dostupne i pouzdane statističke podatke o izdanju ili programu izdavanja.
- (3) Za instrumente tržišta novca iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje c. Zakona, odgovarajuća informacija iz točke 2. stavka 1. ovog članka sadržavat će sljedeće:
 1. informacije o izdanju ili programu izdavanja, ili o pravnoj i financijskoj situaciji izdavatelja prije izdavanja instrumenta tržišta novca;
 2. ažuriranje informacija iz točke 1. ovog stavka na redovnoj osnovi i onda kada se dogodi značajan događaj;
 3. dostupni i pouzdani statistički podaci o izdanju ili programu izdavanja, ili drugi podaci koji omogućavaju procjenu kreditnog rizika koji proizlazi iz ulaganja u takav instrument.
- (4) Za instrumente tržišta novca iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje a. Zakona, izuzev onih na koje se odnosi stavak 2. ovog članka i onih instrumenata koje je izdala Europska središnja banka ili središnja banka države članice, odgovarajuća informacija iz točke 2. stavka 1. ovog članka sastojat će se od informacija o izdanju ili programu izdavanja, ili informacija o pravnoj i financijskoj situaciji izdavatelja prije izdanja instrumenta tržišta novca.

Članak 2f.

Institucije iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje c. Zakona čiji nadzor kojem podliježu Agencija smatra odgovarajućim u odnosu na Zakon, smatraju se izdavateljem koji posluje u skladu s načelima razboritosti ako ispunjava jedan od sljedećih kriterija:

1. lociran je u Europskoj ekonomskoj zoni;
2. lociran je u zemljama OECD-a koje pripadaju grupi G-10;
3. ima investicijski rejting;
4. na osnovu dubinske analize izdavatelja može se dokazati da su pravila razboritosti koja se primjenjuju na izdavatelja barem jednako striktna kao i ona propisana Zakonom.

Članak 2g.

(1) Posebni subjekti za sekuritizaciju iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje d. Zakona su svi subjekti uspostavljeni u svrhu obavljanja poslova sekuritizacije koji su definirani zakonom kojim se uređuje poslove sekuritizacije.

(2) Bankovna kreditna linija iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje d. Zakona odnosi se na bankovnu uslugu za koju jamči financijska institucija koja sama ispunjava uvjete iz članka 100. stavka 1. točke 6. alineje c. Zakona.

Financijske izvedenice kao likvidna financijska imovina

Članak 2h.

(1) Financijske izvedenice su likvidna financijska imovina ako zadovoljavaju sljedeće kriterije:

1. temeljnu varijablu financijske izvedenice čini jedan ili više od sljedećeg:
 - imovina koja je navedena u članku 100. stavku 1. točka 1. do 6. Zakona, uključujući financijske instrumente koji imaju jednu ili nekoliko karakteristika te imovine,
 - kamatne stope,
 - devizni tečajevi ili valute,
 - financijski indeksi;
2. u slučaju financijskih izvedenica kojima se trguje na drugim organiziranim tržištima (OTC), moraju ispunjavati uvjete iz 100. stavka 1. točke 5. alineje b. i c. Zakona.

(2) Financijske izvedenice iz članka 100. stavka 1. točke 5. Zakona uključuju instrumente koji moraju zadovoljavati sljedeće kriterije:

1. omogućavaju transfer kreditnog rizika povezanog s imovinom stavka 1. alineje 1. ovog članka, neovisno o drugim rizicima povezanim s tom imovinom;
2. ne rezultiraju isporukom ili transferom neke druge imovine, uključujući gotovinu, osim one navedene u članku 100. stavku 1. Zakona;
3. u skladu su s kriterijima za OTC izvedenice koji su definirani u članku 100. stavak 1. točka 5. alineja b. i c. Zakona i stavcima 3. i 4. ovog članka;
4. rizici su obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima fonda, kao i mehanizmima unutarnje kontrole u slučajevima gdje postoji rizik koji proizlazi iz mimoilaženja u dostupnim informacijama između fonda i druge ugovorne strane kod ugovaranja kreditne izvedenice koja je rezultat pristupa druge ugovorne strane nejavnim informacijama o izdavatelju imovine na kojoj se temelji kreditna izvedenica.

(3) Pravična vrijednost (fer vrijednost) iz članka 100. stavka 1. točka 5. alineje c. Zakona je iznos za koji se imovina može prodati, odnosno iznos za koji se obveza može podmiriti u transakciji po tržišnim uvjetima između upućenih dragovoljnih strana.

(4) Pouzdano i provjerljivo vrednovanje iz članka 100. stavka 1. točka 5. alineje c. Zakona odnosi se na fer vrijednost iz stavka 3. ovog članka koje se ne temelji samo na tržišnoj cijeni, nego i zadovoljava sljedeće kriterije:

1. osnova za vrednovanje je pouzdana, ažurirana tržišna vrijednost instrumenta ili, ako ta vrijednost nije dostupna, model za određivanje cijene u kojem se koristi odgovarajuća i priznata metodologija;
 2. potvrdu vrednovanja provodi:
 - treća strana neovisna od druge ugovorne strane u trgovini OTC izvedenicom, uz prikladnu učestalost i na način koji omogućava društvu za upravljanje da provjeri taj postupak,
 - jedinica unutar društva za upravljanje koja je neovisna od odjela koji je zadužen za upravljanje imovinom i koja je adekvatno opremljena za tu svrhu.
- (5) Imovina fonda iz članka 100. stavak 1. točka 5. Zakona smatra se likvidnom financijskom imovinom, a ne uključuje izvedenice na robu.

Financijski indeksi

Članak 2i.

- (1) Financijski indeksi iz članka 100. stavka 1. točke 5. Zakona moraju zadovoljavati sljedeće kriterije:
1. dovoljno su diversificirani tako da zadovoljavaju sljedeće kriterije:
 - indeks je sastavljen na način da kretanje cijena ili trgovinske aktivnosti jedne komponente prekomjerno ne utječe na djelovanje čitavog indeksa,
 - kada se indeks sastoji od imovine iz članka 100. stavka 1. točke 1. do 6. Zakona mora biti diversificiran na način iz članka 101. stavak 1. točka d. Zakona,
 - kada se indeks sastoji od imovine koja nije navedena u članku 100. stavak 1. točke 1. do 6. mora biti diversificiran na način iz članka 101. stavak 1. točka d. Zakona;
 2. predstavljaju prikladno mjerilo (*benchmark*) za tržište na koje se odnose tako da sljedeći kriteriji budu zadovoljeni:
 - indeks mjeri djelovanje reprezentativne grupe temeljnih varijabli na relevantan i prikladan način,
 - indeks se na temelju javno dostupnih kriterija redovno revidira i rebalansira kako bi se osiguralo da kontinuirano odražava tržište na koje se odnosi,
 - temeljni varijable su dovoljno likvidne, što omogućava korisnicima da repliciraju indeks ukoliko je to potrebno;
 3. objavljuju se na odgovarajući način tako da zadovoljavaju sljedeće kriterije:
 - njihov postupak objavljivanja bazira se na razboritim procedurama za prikupljanje cijena te računanje i objavljivanje vrijednosti indeksa, uključujući procedure za određivanje cijena komponenti kada tržišne cijene nisu dostupne;
 - bitne informacije o pitanjima kao što su način izračuna indeksa, metodologija za rebalans, izmjene indeksa ili bilo koje operativne poteškoće u pružanju točnih informacija, pružaju se na široko dostupan i ažuran način.
- (2) Financijske izvedenice čija temeljna imovina iz članka 100. stavka 1. točke 1. do 6. Zakona ne ispunjava kriterije iz stavka 1. ovog članka, a kada su u skladu s kriterijima iz članka 2h. stavak 1. ovog Pravilnika, tretiraju se kao financijske izvedenice koje se odnose na kombinaciju imovine iz članka 2h. stavka 1. točke 1. alineje 1. do 3. ovog Pravilnika.

Prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca s ugrađenim izvedenicama

Članak 2j.

- (1) Prenosivi vrijednosni papiri s ugrađenim izvedenicama su financijski instrumenti koji zadovoljavaju kriterije iz stavka 1. članka 2b. ovog Pravilnika i sadrže komponentu koja zadovoljava sljedeće kriterije:
1. temeljem te komponente, neki ili svi novčani tokovi koji proizlaze iz prenosivog vrijednosnog papira kao temeljnog ugovora, mogu biti modificirani prema specficiranoj kamatnoj stopi,

- cijeni financijskog instrumenta, valutnom tečaju, cjenovnom indeksu ili indeksu stopa, kreditnom rejtingu ili kreditnom indeksu, ili nekoj drugoj varijabli, i uslijed toga varirati na način koji je sličan kad je riječ o samostalnoj izvedenici;
2. ekonomske karakteristike i rizici te komponente nisu blisko povezani s ekonomskim karakteristikama i rizicima vrijednosnog papira kao temeljnog ugovora;
 3. ima značajan učinak na profil rizičnosti i određivanje cijene prenosivog vrijednosnog papira.
- (2) Instrumenti tržišta novca koji ispunjavaju jedan od kriterija iz stavka 2. članka 2c. ovog Pravilnika i sve kriterije iz stavka 1. i 2. članka 2d. ovog Pravilnika i koji sadrže komponentu koja ispunjava kriterije iz stavka 1. ovog članka smatraju se kao instrumentima tržišta novca s ugrađenim izvedenicama.
- (3) Neće se smatrati da prenosivi vrijednosni papir ili instrument tržišta novca ima ugrađenu izvedenicu ako sadrži komponentu koja je ugovorno prenosiva, neovisno o tom prenosivom vrijednosnom papiru ili instrumentu tržišta novca. Takva komponenta smatrat će se zasebnim financijskim instrumentom.

Tehnike i instrumenti koji se koriste u svrhu djelotvornog upravljanja portfeljem fonda

Članak 2k.

Sustav upravljanja rizicima iz članka 31. stavka 1. Zakona u svrhu djelotvornog upravljanja portfeljem mora sadržavati tehnike i instrumente koji se odnose na prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

1. ekonomski su prihvatljivi jer se realiziraju na troškovno učinkovit način;
2. njima se koristi radi ostvarivanja jednog ili više sljedećih specifičnih ciljeva:
 - smanjenje rizika,
 - smanjenje troškova,
 - generiranje dodatnog kapitala ili prihoda za fond uz razinu rizika koja je u skladu s rizičnim profilom fonda, kao i pravilima za diversifikaciju rizika koja su definirana u članku 101. stavku 1. Zakona;
3. njihovi rizici su prikladno obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima fonda.

Fondovi koji repliciraju indeks

Članak 2l.

- (1) Fond koji nastoji replicirati neki dionički indeks ili indeks dužničkih vrijednosnih papira iz članka 101. stavak 1. točka 2d. Zakona smatra se replikacijom indeksa sastavljenog od skupa temeljne imovine, uključujući i korištenje izvedenica ili drugih tehnika i instrumenata iz članka 2k. ovog Pravilnika.
- (2) Dionički indeks ili indeks dužničkih vrijednosnih papira kojeg fond replicira mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 1. mora biti dostatno diversificiran sukladno članku 101. stavak 1. točka 2d. Zakona,
 2. indeks predstavlja prikladno mjerilo (*benchmark*), uz uvjet da sastavljač indeksa koristi priznatu metodologiju koja ne isključuje značajne izdavatelje na tržištu na koje se taj indeks odnosi.
 3. indeks se objavljuje na prikladan način koji zadovoljava sljedeće kriterije:
 - dostupan je javnosti;
 - sastavljač indeksa je neovisan od fonda koji replicira indeks što ne isključuje mogućnost da sastavljač indeksa i fond čine dio iste gospodarske grupacije, pod uvjetom da su postavljeni djelotvorni mehanizmi sprječavanja sukoba interesa.“

Članak 2.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„Članak 10.

- (1) Društvu za upravljanje su zabranjene transakcije kupnje i prodaje imovine fonda izvan uređenog tržišta s osobama koje nemaju status institucionalnog ulagatelja.
- (2) Društvu za upravljanje zabranjene su sve transakcije između fondova kojima upravlja.
- (3) Društvu za upravljanje zabranjeno je sudjelovanje u kupnji vrijednosnih papira za račun fonda s javnom ponudom u inicijalnim i sekundarnim javnim ponudama ako su izdavatelj, pokrovitelj ili agent izdanja povezane osobe društva za upravljanje u smislu članka 2. Zakona a izdanje vrijednosnih papira je manje od 400 milijuna kuna.
- (4) Ograničenja iz stavka (2) ovog članka ne odnose se na dužničke vrijednosne papire čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, Hrvatska narodna banka, država članica EU, OECD-a i nečlanice EU te njihove središnje banke.
- (5) Društvu za upravljanje dozvoljeno je ulaganje imovine fonda u vrijednosne papire iz stavka 3. ovoga članka po isteku roka od dvanaest (12) mjeseci od dana izdanja.
- (6) Iznimno od stavka 3. ovog članka društvo za upravljanje može ostvarivati za račun fonda pravo prvenstva pri upisu izdanja novih vrijednosnih papira u slučaju iz članka 308. stavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (»Narodne novine« broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07 i 146/08).“

Članak 3.

Iza članka 10. dodaje se novi članak 10.a koji glasi:

„Članak 10.a

- (1) Transakcije iz članka 10. stavka 3. moraju se prijaviti odmah po zaključenju i to:
 - ako je vrijednost transakcije jednaka ili veća od 2,0 % neto vrijednosti imovine fonda, za sve fondove čija je neto imovina manja ili jednaka 500 milijuna kuna,
 - ako je vrijednost transakcije jednaka ili veća od 1% neto vrijednosti imovine fonda za sve fondove čija je neto imovina veća od 500 milijuna kuna.
- (2) Društvo za upravljanje dužno je prijaviti Agenciji sve transakcije kupnje ili prodaje vrijednosnih papira na uređenom tržištu putem investicijskog društva ili kreditne institucije ovlaštene za pružanje investicijskih usluga koje je s njim povezana osoba u smislu članka 2. Zakona.
- (3) Društvo za upravljanje dužno je prijaviti Agenciji sve uplate jednog institucionalnog ulagatelja u dionički ili mješoviti fond u iznosu većem od prosječnog dnevnog prometa na burzi u Republici Hrvatskoj u prethodnih sedam trgovinskih dana.
- (4) Društvo za upravljanje dužno je odmah po zaključenju prijaviti Agenciji, te učiniti dostupnim javnosti na svojim web stranicama podatke o svim transakcijama kupnje i prodaje vrijednosnih papira izvan uređenog tržišta koje je izvršilo s povezanom osobom u smislu članka 2. Zakona.“

Članak 4.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

Klasa: 011-02/07-04/41
Urbroj: 326-01-09-8
Zagreb, 30. srpnja 2009.

Član Uprave

Ivo Šulenta